

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

3. LÉKAŘSKÁ FAKULTA

Jana Abertová

Volnočasové aktivity dětí mladšího školního věku

Free time activities of young schoolchildren

Bakalářská práce

Praha, květen 2011

Autor práce: Jana Abertová

Studijní program: Veřejné zdravotnictví

Bakalářský studijní obor: Specializace ve zdravotnictví

Vedoucí práce: **doc. MUDr. Hana Provazníková, CSc.**

Pracoviště vedoucího práce: **Ústav zdraví dětí a mládeže 3. lékařské fakulty**

Předpokládaný termín obhajoby: 15. června 2011

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou práci vypracovala samostatně a použila výhradně uvedené citované prameny, literaturu a další odborné zdroje. Současně dávám svolení k tomu, aby má bakalářská práce byla používána ke studijním účelům.

Prohlašuji, že odevzdaná tištěná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do Studijního informačního systému – SIS 3.LF UK jsou totožné.

V Praze dne **10. května 2011**

Jana Abertová

Poděkování

Na tomto místě bych velice ráda poděkovala doc. MUDr. Haně Provazníkové, CSc. a Mgr. Viktoru Hynčicovi za podporu a cenné připomínky při zpracování mé bakalářské práce.

Obsah

1	Úvod.....	5
1.1	Úmluva o právech dítěte a volný čas	5
2	Volný čas.....	7
2.1	Historie a chápání volného času	7
2.2	Definice volného času.....	7
2.3	Funkce volného času.....	8
2.4	Osobnost a volný čas	8
2.5	Kdo ovlivňuje volný čas dětí a mládeže?	9
2.5.1	Rodina a volný čas.....	9
2.5.2	Volný čas a škola.....	10
2.5.2.1	Školní aktivity.....	11
2.5.2.1.1	Jednorázové aktivity.....	11
2.5.2.1.2	Pravidelná zájmová činnost.....	11
2.5.3	Volný čas a vrstevníci.....	12
3	Cíl.....	13
4	Hypotézy	14
5	Metodika.....	15
6	Charakteristika vzorku	16
7	Výsledek.....	17
8	Diskuse	31
9	Závěr.....	37
10	Souhrn.....	39
11	Sezam použité literatury	40
12	Seznam příloh.....	42
	Příloha 1 – dotazník.....	42

1 Úvod

V současnosti se vyskytuje trend zvýšeného množství volného času. Už z tohoto důvodu je velmi důležité, jakým způsobem tráví děti svůj volný čas. Pokud mají děti více než třetinu dne pouze pro své osobní potřeby, zájmy a koníčky, tak je velmi těžké plnohodnotně tento čas vyplnit (využít). Některé děti jsou plně motivovány rodiči či rodinnými příslušníky. Jiné toto štěstí nemají a svůj volný čas tráví ne zcela adekvátně či bezpečně. Činnosti dětí ve volném čase ovlivňují v nezanedbatelném měřítku také jejich přátelé, škola, ale i nabídka volnočasových aktivit v digesci různých organizací či škol. Tyto nabídky jsou ovšem ovlivněny místem bydliště dětí. Ve velkých městech je bezpochyby mnohem více nabídek pro trávení volného času než v malých městech či vesnicích. Velkému množství dětí navíc značně ovlivňuje náplň volnočasového života i fakt, že musí každodenně dojíždět do škol. Toto souvisí v mnohém s menší volností ve výběru té správné volnočasové aktivity.

Jakým způsobem tedy tráví děti svůj volný čas? Jsou správně vedeny k plnohodnotné tvorbě svého volnočasového života? Mají dostatek možností pro prosazení svých zájmů a rozvíjení svých předností?

Všechny tyto důvody i otázky ovlivňují skladbu volného času. Dítě má ovšem bezvýhradný nárok na volný čas trávený dle svého osobního rozhodnutí a mínění. Tento nárok je zakotven v právním systému České republiky jako Úmluva o právech dítěte.

1.1 Úmluva o právech dítěte a volný čas

Úmluva o právech dítěte (zákon č. 104/1991 Sb., Část I, Čl. 31), kterou Česká republika ratifikovala v roce 1990, hovoří o volném čase takto:

- 1) Státy, které jsou smluvní stranou úmluvy, uznávají právo dítěte na odpočinek a volný čas, na účast ve hře a oddechové činnosti odpovídající jeho věku, jakož i na svobodnou účast v kulturním životě a umělecké činnosti.
- 2) Státy, které jsou smluvní stranou úmluvy, uznávají a zabezpečují právo dítěte na všestrannou účast v kulturním a uměleckém životě a napomáhají

k tomu, aby dětem byly poskytovány odpovídající a rovné možnosti v oblasti kulturní, umělecké, oddechové činnosti a využívání volného času.

2 Volný čas

2.1 Historie a chápání volného času

Volný čas je v průběhu lidstva definován velkým množstvím odborníků. Jejich názory se vždy určitým způsobem odlišují, ale někdy i prolínají a překrývají.

První vymezení volného času pochází z období starověkého Řecka. Filosof Aristoteles tehdy chápal volný čas jako čas na rozumování, čtení veršů, setkávání se s přáteli a poslouchání hudby. Nemá podle něj nic společného s lenošením a nic neděláním.

Ve středověku byl volný čas vnímán jako časový úsek, který je věnován rozjímání a modlitbám, ale také různým zábavám, hrám a tancům.

V době renesance bylo množství volného času minimalizováno, byla preferována práce a volný čas, v té době chápán jako zahálka, neměl v tehdejších společenských normách svůj význam.

Karel Marx považuje volný čas za sféru lidské svobody, svobodného rozhodování a svobodné činnosti. Práci charakterizuje jako říši nutnosti, volný čas jako říši svobody.

Michel Damay vydal jako jeden z prvních již před rokem 1939 soubornou práci o volném čase dětí a mládeže. Vymezil v ní biologickou, sociální, politickou a pedagogickou dimenzi volného času.

Podle Joffre Dumazediera, autora působícího v poválečném období, vyrovnává psychologická funkce volného času zčásti vliv práce. Zahrnuje tak očekávání a naději, osvobození od požadavků pracovního procesu a dalších zátěží života. (Spousta V. 1996)

2.2 Definice volného času

V dnešní době je podle sociologických kritérií za volný čas považován čas, kdy člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazků, které vyplývají z jeho sociálních rolí. Jiná definice označuje volný čas jako část z mimopracovního a mimoškolního času po naplnění rodinných, existenčních a biologických potřeb. Jedinec se v něm má svobodně, na základě svých zájmů, nálad a pocitů

rozhodovat o své činnosti. Za hlavní funkce volného času jsou považovány především odpočinek, zábava a rozvoj osobnosti. (Velký sociologický slovník)

2.3 Funkce volného času

Jak již bylo zmíněno jednou z hlavních funkcí volného času je odpočinek. Odpočinek s sebou nese regeneraci pracovní síly, uvolnění a zotavení. Zahrnuje zdravotní hledisko, přispívá k prevenci chorob a podporuje zdravý životní styl.

Další důležitou funkcí volného času je rozvoj osobnosti. Toho člověk dosahuje hledáním smyslu života a duševním rozvojem (tzv. kontemplací), navazováním sociálních kontaktů a partnerství, socializací v různých sociálních prostředích včetně rodiny, začleňováním člověka do společnosti (tzv. integrace a socializace) a angažováním se na vývoji společnosti (tzv. participace).

Mezi funkce volného času musíme samozřejmě zařadit i výchovu a další vzdělávání. Jedná se o rozvoj sebe sama, kreativní činnost v umění, kultuře, sportu, technických a dalších činnostech, které člověku přinášejí jistou formu uspokojení (tzv. enkulturace). Nutnou součástí volného času by mělo být také odstraňování zklamání a frustrací, které život přináší (tzv. kompenzace). (Hofbauer, B. 2004)

2.4 Osobnost a volný čas

Každý člověk vykazuje kombinaci rozličných somatických a psychických znaků. Osobnost je spojována s mnoha atributy, které ji odlišují od ostatních osobností. Faktory, které ovlivňují náplň volného času, jsou věk, pohlaví, fyzická kondice, zdravotní stav a psychická kondice. Trávení volného času ovšem ovlivňují i další faktory: rodinný stav, povolání, vzdělání, bydliště, materiální zajištění jedince, roční období, celková úroveň kultury člověka a společnosti atd. Věkem se mění způsob trávení volného času. Jinak tráví volný čas děti školního věku a jinak adolescenti, kteří do jisté míry hledají ty nejvhodnější formy a postoje pro vstup do dospělého života. Velké rozdíly jsou samozřejmě i mezi osobami v produktivním věku a lidmi v penzi. Zatímco se osoby mezi 30-40 rokem věku snaží o maximální finanční zajištění své rodiny i sebe sama a zkracují

čas věnovaný odpočinku, někdy ovšem paradoxně právě na úkor rodiny, lidé v důchodovém věku spíše tíhnou k poznávání a nemateriálním hodnotám.

Volný čas a jeho užívání se liší podle pohlaví. Někteří autoři uvádějí, že ženy často svůj volný čas naplňují kulturními aktivitami, dalším vzděláváním a obecně aktivnějším přístupem než muži. Muži naopak raději tráví svůj volný čas pasivně, například u televize nebo počítače. Společně ovšem mnozí prohlašují, že volný čas prakticky nemají, veškerou svou energii, a s tím spojený čas, investují do výchovy svých dětí nebo do pracovních záležitostí.

Duševní stav jedince je určován hlavně temperamentem, výší inteligence, energičností a obecně snahovou složkou osobnosti.

Všechny tyto složky se snoubí a tvoří tak osobnost, která se snaží vytvářet své vlastní, osobité zájmy, záliby a koníčky. (Veselá 2006)

2.5 Kdo ovlivňuje volný čas dětí a mládeže?

Rozvoj osobnosti dítěte ovlivňuje rodina, škola, kde dítě tráví většinu dne, a nemalou roli hrají i vrstevníci.

2.5.1 Rodina a volný čas

Rodina jako primární sociální skupina je pro děti a mladé lidi prvotním prostředím volnočasového života a výchovy. Tyto faktory velmi zásadně ovlivňují formování jejich osobnosti. V současné době rodina ztrácí část svého vlivu a přestává být hlavním a jediným prostorem pro socializaci. Neopomenutelným rysem dnešní rodiny je výrazné oslabování rodinných vztahů. Do života a výchovy dětí a mladých lidí mimo rodiny vstupují další faktory prostředí, ve kterém děti a mladí lidé tráví svůj čas.

Na volný čas dětí v rodině, jak již bylo výše uvedeno, působí především objektivní podmínky života a výchova v rodině. Tyto podmínky jsou dány velikostí rodiny, její úplností, věkem, vzděláním a vědomostmi rodičů. Dalšími faktory jsou životní úroveň a s tím související úroveň bydlení. Rodina je v každém případě primárním prostředím, které má pro volný čas dětí vytvářet vhodné podmínky. Tím vším rodina vytváří motivaci k dosahování životních cílů. Vhodně

uspořádaný rodinný život poskytuje dítěti dostatek času a vytváří podmínky pro jeho spoluúčast na plánování a prožívání.

Na životní úrovni rodiny závisí zajištění finančních a hmotných potřeb, které jsou nutné pro individuální vybavení dítěte pro volný čas v kroužcích nebo poskytnutí placených služeb pro výcvik a mimoškolní výuku dítěte. Většina těchto podmínek se v jednotlivých rodinách značně liší. Je to způsobeno nejen rozdílným sociálním statusem, rozdílnou finanční situací rodin, životním stylem ale i vztahem k volnočasovým aktivitám dítěte a jeho potřebám.

Nejvhodnější, avšak v dnešní době poněkud nerealizovaný způsob výchovy ve volném čase, je aktivní zájem každé rodiny o to, aby její děti mohly svůj volný čas prožívat bohatě a smysluplně. Aby se dítě, na základě vlastního dobrovolného rozhodnutí, a současně za ohleduplného vedení ze strany rodičů, nebo alespoň dalších rodinných příslušníků, mohlo věnovat svým zálibám.

Rodina by měla sloužit jako zdroj inspirace, měla by podporovat a realizovat děti v jejich volnočasových aktivitách, ukazovat nové možnosti využití volného času. Měla by učit děti přistupovat kreativním způsobem k volnému času a vytvářet názory a postoje, které budou děti ochotny a schopny v budoucnosti akceptovat a použít i po založení vlastní rodiny.

2.5.2 Volný čas a škola

Základní školní docházka je v našem státě pro všechny děti povinná. Škola plní funkci vzdělávací a výchovnou, kulturní a sociálně-preventivní, zdravotní, oddechovou a kompenzační. Škola má plně spolupracovat s rodiči, institucemi volného času a obcemi a vzájemně tak rozvíjet a kultivovat zájmy, nadání, sociální vztahy a demokratické občanství. (Hofbauer, B. 2004)

Od školy jako od vzdělávací a výchovné instituce se očekává vytváření předpokladů pro úspěšný vstup mladé generace do profesionálního, občanského i volnočasového života. (Hofbauer, B. 2004)

Volný čas žáků ovlivňuje škola z části přímo, z části s pomocí svých zařízení. Škola pomáhá žákům přibližovat různé oblasti zájmových aktivit jak přímo ve vyučování, tak v souběžných volnočasových aktivitách. Současný školní systém se snaží o kooperativní a interaktivní učení. Tohoto dosahuje jen částečně

díky relativně stabilnímu učebnímu plánu, osnovám a vzdělávacím programům. Problémem může být tradiční dělení do tříd, vyučovacích hodin a různé zavazující metodické pokyny a postupy. Na druhou stranu je tím zajištěn soustavný a na sebe navazující obsah vzdělávání.

2.5.2.1 Školní aktivity

Školní aktivity, které souvisí s náplní volného času dětí, se dají rozdělit na jednorázové aktivity a aktivity probíhající pravidelně.

2.5.2.1.1 Jednorázové aktivity

Mezi jednorázové aktivity patří návštěvy historických památek, kulturních, sportovních a dalších obdobných akcí, školní slavnosti, taneční, plesy a v neposlední řadě mezitřídní, meziškolní sportovní utkání a jiná soutěžní setkání. Na některé z těchto školních aktivit navazují místní, regionální, celostátní i mezinárodní soutěže žáků. Ačkoliv se stále jedná o jednorázové aktivity, vyžadují tyto soutěže dlouhodobější a trvalejší pozornost a zapojení účastníků. V průběhu let nabyla na významu soustava celostátních soutěží (tzv. olympiád), se zaměřením na přírodovědná, společenskovední a sportovní utkání, přičemž základní kola uskutečňují školy, střediska volného času dětí a mládeže, celostátní kola jsou v gesci Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy.

Mezi jednorázové aktivity se mohou dále zařazovat i lyžařské výcvikové zájezdy a školy v přírodě či prázdninové tábory nebo zahraniční zájezdy pořádané školou.

2.5.2.1.2 Pravidelná zájmová činnost

Pravidelná zájmová činnost je velmi významná z pohledu individuálního rozvoje žáka. Zájmová činnost vykonávaná ve formě kroužků, souborů či družstev pomáhá žákovi rozvíjet jeho schopnosti a zájmy. Zároveň mu pomáhá udržovat a rozvíjet kontakt s vrstevníky.

2.5.3 Volný čas a vrstevníci

Mezi vrstevníky probíhají aktivity různých druhů. Velice záleží na tom, jaké hodnoty tyto aktivity realizují a jaké hodnoty z nich vyplývající vrstevníci jako skupina uznávají. Může to být skupina, která plní svůj volný čas bez konfliktů s ostatními a v souladu s platnými normami a hodnotami společnosti, nebo to naopak může být skupina s negativním postojem k obecně uznávaným hodnotám. V tomto případě se jedná o různé gangy a pouliční party, které ve společnosti tvoří určité neshody a konflikty.

Jedinec je svými vrstevníky ovlivňován a může brát za své jisté normy, které jsou ovšem v přímém konfliktu s obecně uznávanými normami společnosti. (Hofbauer, B. 2004)

3 Cíl

Cílem práce je zjistit, jak tráví svůj volný čas děti mladšího školního věku a zároveň jakým způsobem ovlivňuje jejich volný čas rodina, přátelé, vrstevníci, ale i dostupnost techniky a médií.

4 Hypotézy

Vzhledem k cílům mé bakalářské práce byly stanoveny tři hypotézy.

H1 – Děti tráví významné množství svého volného času u počítače a televize.

H2 – Děti se málo věnují pohybovým aktivitám a volí spíše pasivní způsob trávení času.

H3 – Rodiče nemají zájem o volný čas svých dětí a děti se tak cítí osaměle.

První hypotéza se zabývá trávením času dětí u počítače a televize. Domnívám se, že v současné době je aktivita dětí u počítače či televize více než nadměrná a tím působí velice negativně nejen na vyvíjející se dětský organismus, ale i na jejich psychosociální dovednosti a vybavenost do budoucího života. Dále se domnívám, že respondenti při sledování televize upřednostňují filmy a seriály před jinými pořady.

Další hypotéza se věnuje činnostem dětí v oblasti pohybové aktivity a sportu. Předpokládám, že se velké množství dětí nevěnuje dostatečně sportovním aktivitám, a dávají přednost spíše pasivnímu a fyzicky nenáročnému způsobu trávení volného času.

Poslední hypotéza se zabývá zájmem rodičů o způsob trávení volného času svých dětí. Obecně se domnívám, že většina dětí pocítuje ze strany rodičů alespoň mírný zájem, který, bohužel, není příliš hluboký. Rodiče k této problematice přistupují velmi lhostejně až pasivně, a k náplni a způsobu trávení volného času svých dětí přistupují tedy poměrně nezodpovědně. Tento povrchní zájem, či případný úplný nezájem, děti tak cítí jako samotu a přejí si trávit podstatně více času s rodiči.

5 Metodika

Volnočasové aktivity dětí jsou zjišťovány pomocí dotazníku, ve které jsou položeny jednoduché otázky. Celkem je v dotazníku 29 otázek s mnohočetným výběrem odpovědí. Děti v dotazníku dle pokynů označily buď odpovědi více, nebo pouze jednu. Otázky jsou členěny do několika tematických okruhů. Tyto okruhy jsou:

- základní informace o dítěti (pohlaví, věk, ročník navštěvované školy, místo bydliště...)
- otázky zjišťující kde, jak a s kým tráví dítě svůj volný čas
- otázky zjišťující u dítěte různorodost a časovou zátěž volnočasovými aktivitami (množství kroužků, různorodé druhy kroužků, doba trávení času u počítače, televize...)
- otázky zaměřené na rodinu, přístup rodičů k volnočasovým aktivitám dítěte.

Získaná data jsou zpracována v programech Epi-info a Microsoft Office Excel. Je provedeno srovnání souboru dle pohlaví a místa bydliště.

6 Charakteristika vzorku

Soubor tvořilo 120 dětí třetích až šestých tříd základních škol ve věku od osmi do dvanácti let. Děti navštěvovaly základní školy ve dvou dle polohy, rozlohy a počtu obyvatel rozdílných měst. Těmito městy byly Hradec Králové, jako reprezentant velkých měst, a Čáslav jako zástupce měst malých. Přibližně 50% dotazovaných dětí žije ve velkém městě, 29% dětí žije v malém městě. 21 % respondentů uvedlo, že bydlí na vesnici a do školy dojíždí.

V Hradci Králové bylo vyplnění dotazníků umožněno v Základní škole Milady Horákové, Milady Horákové 58/50. V Čáslavi byl proveden sběr dat na Základní škole Čáslav, Nám. Jana Žižky z Trocnova 182.

Zastoupení dětí dle pohlaví v jednotlivých městech

Město \ Pohlaví	Čáslav	Hradec Králové	Celkem
Dívky	28	28	56
Chlapci	32	32	64
Celkem	60	60	120

7 Výsledek

V této části jsou uvedeny výsledky z jednotlivých otázek dotazníku. Otázky byly vyhodnocovány dle zjištěných dat a v případě porovnávání podle pohlaví či místa bydliště byla preferována možnost se zjištěnou statistickou významností.

Co děláš ve svém volném čase během týdne?

Z tabulky vyplývá, že ve svém volném čase si téměř 50% respondentů hraje venku, na hřišti, nebo sportuje. Zároveň jsme zjistili, že děti ve velkých městech tráví statisticky více času na hřišti a i statisticky více sportují než děti v malých městech.

Zastoupení volnočasových aktivit respondentů v průběhu týdne (%)

Aktivita \ Město	Čáslav	Hradec Králové	Celkem
Sportuji	10	14	12
Hrají si venku	18	14	16
Dívám se na televizi	15	13	14
Jsem u počítače	15	14	15
Jsem na hřišti	8	13	11
Chodím do kina	2	4	3
Chodím do divadla	1	1	1
Chodím na koncerty	1	1	1
Čtu	14	13	13
Pomáhám rodičům	16	12	14
Nemám volný čas	0	1	0

Co děláš ve svém volném čase o víkendu?

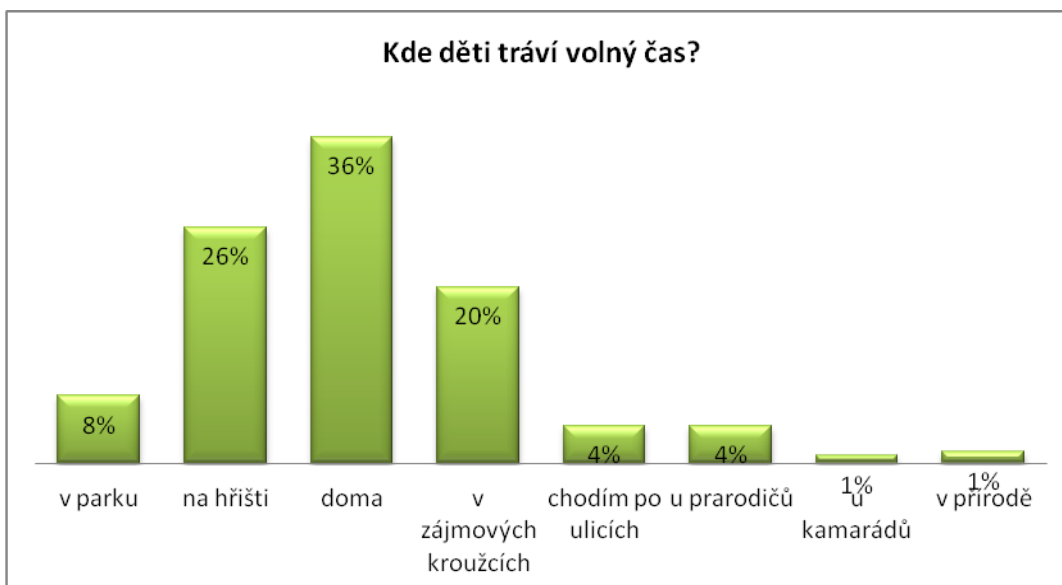
Z následující tabulky vyplývá, že na rozdíl od dětí v malých městech, se děti ve velkých městech téměř o 9% více věnují pohybovým aktivitám, ať už ve formě sportu nebo hraní na hřišti, a zároveň si ale i více hrají v domácím prostředí. Statisticky více volily možnost hry na hřišti, v domácím prostředí a sport více děti z velkého města.

Zastoupení volnočasových aktivit respondentů během víkendu (%)

Aktivita \ Město	Čáslav	Hradec Králové	Celkem
Sportuji	9	11	10
Hraji si venku	17	14	15
Hraji si doma	10	13	12
Dívám se na televizi	13	12	12
Jsem u počítače	13	12	12
Jsem na hřišti	5	12	9
Chodím do kina	2	4	3
Chodím do divadla	1	0	1
Chodím na koncerty	2	0	1
Čtu	12	11	11
Pomáhám rodičům	16	11	13
Nemám volný čas	0	0	1

Kde trávíš obvykle svůj volný čas?

Z grafu vyplývá, že děti nejvíce tráví volný čas doma a na hřišti. Dále věnují 20% času různým aktivitám v zájmových kroužcích.

Kde trávíš prázdniny?

Zjistili jsme, že děti tráví prázdniny téměř shodně bez rozdílu pohlaví a místa bydliště. Mírná odchylka se vyskytla pouze u možnosti „u prarodičů“. V tomto případě tráví více času s prarodiči spíše dívky než chlapci.

Jaké činnosti o prázdninách děláš nejčastěji?

Z výsledků shrnutých v tabulce jsme zjistili, že ve velkých městech děti tráví prázdniny pasivněji než v městech malých. Statisticky významně větší díl času tráví spíše v prostředí domova, a to hlavně sledováním televize, užíváním počítače a hraním si. Dívky také statisticky více než chlapci sledují televizi a hrají si doma.

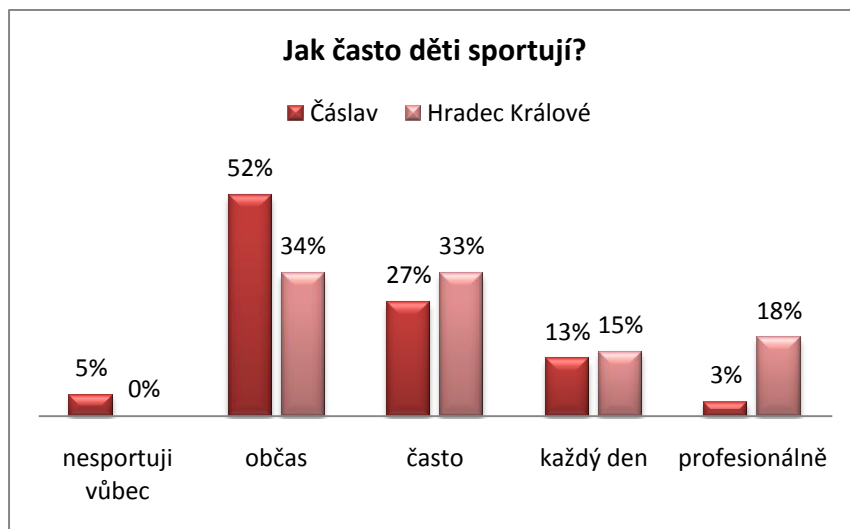
Činnosti dětí o prázdninách (%)

	Město		Pohlaví		Celkem
	Čáslav	HK	dívky	chlapci	
Sportuji	14	15	15	14	15
Sleduji televizi	10	14	10	14	12
Hraji si venku	24	18	23	19	20
Hraji si doma	9	13	10	13	12
Čtu si	14	11	15	10	12
Učím se	8	8	8	7	8
Jsem u počítače	12	13	12	14	13
Chodím do kina	3	5	3	4	4
Chodím do divadla	2	2	1	3	2
Chodím na koncerty	4	1	3	2	2

Pozn.: HK – Hradec Králové

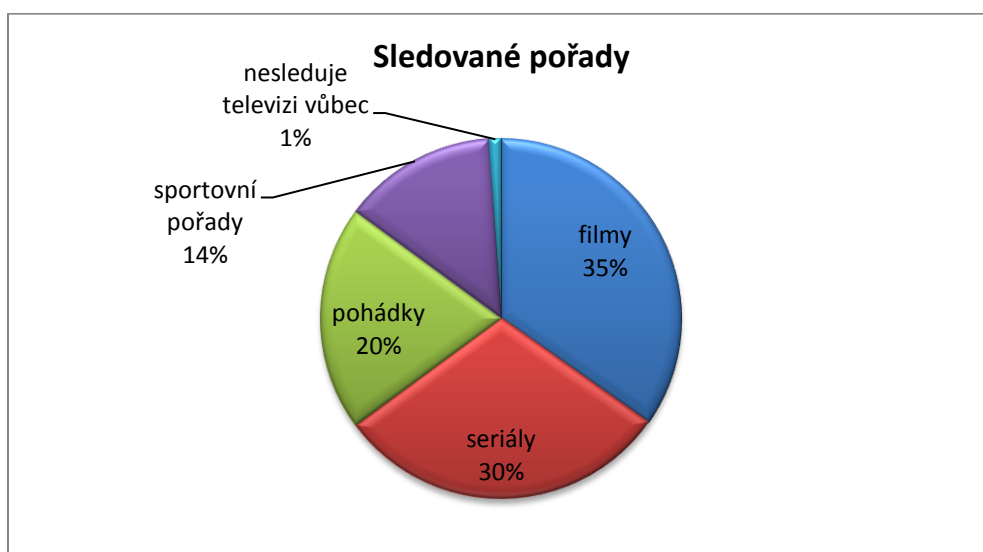
Jak často sportuješ?

Tabulka jednoznačně ukazuje, že se děti v malých městech sportu příliš nevěnují, a že pohybovou aktivitu vykonává největší množství respondentů pouze občas. Děti tedy statisticky významně více sportují ve velkých městech.

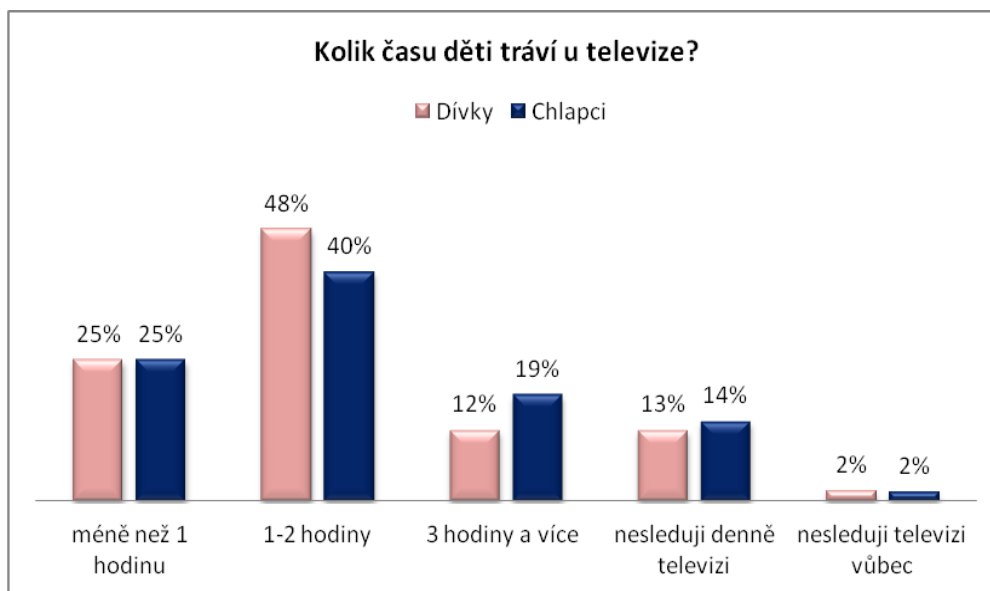
Na co se díváš v televizi?

Respondenti celkově upřednostňují sledování filmů a seriálů. Dívky poté statisticky významně více upřednostňují sledování pohádek a chlapci sledování sportovních pořadů.

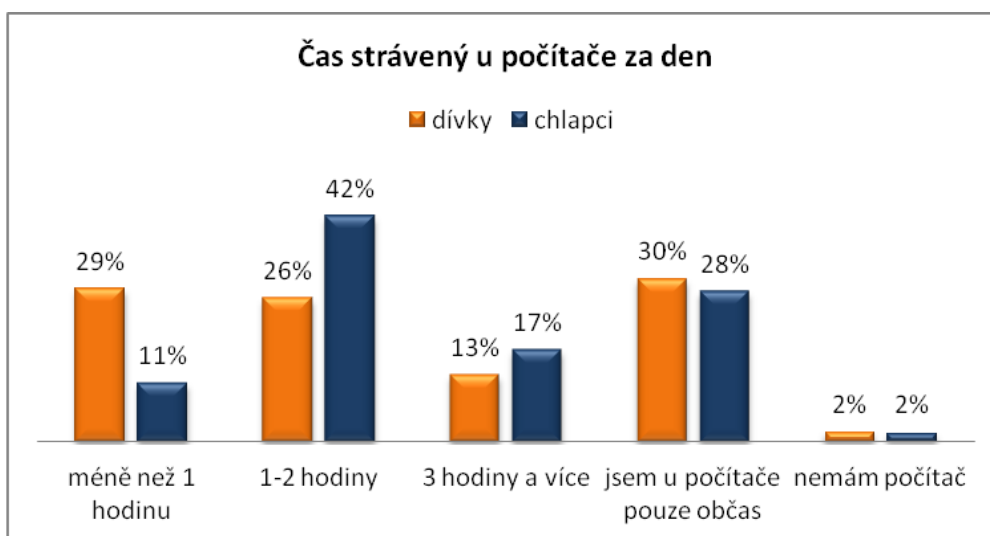
Kolik hodin průměrně sleduješ televizi?

Dívky i chlapci tráví u televize přibližně stejné množství času. Z tabulky také zjišťujeme, že téměř polovina dotazovaných tráví denně u televize 1-2 hodiny a čtvrtina méně než 1 hodinu.

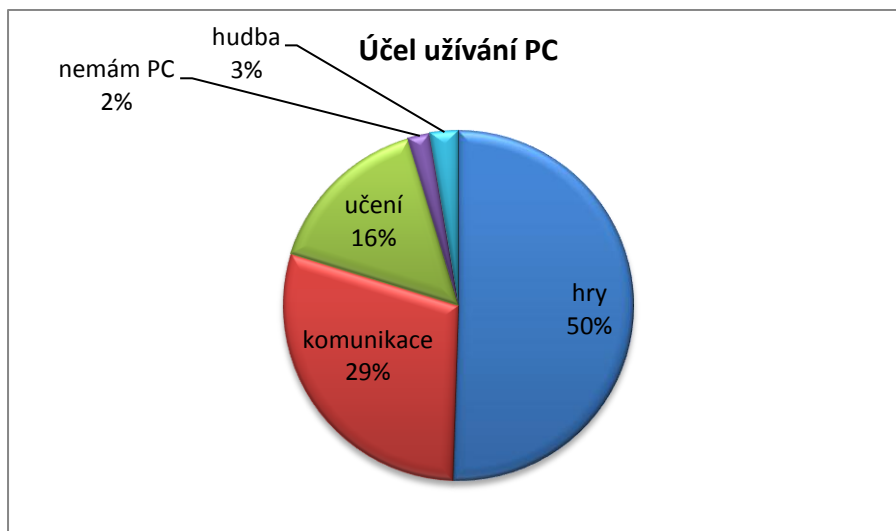
Kolik hodin průměrně denně trávíš u počítače?

Více času u počítače tráví podle zjištěných údajů chlapci. Téměř polovina chlapců tráví u počítače denně 1-2 hodiny a téměř 60% dívek používá počítač méně než 1 hodinu nebo pouze občas.

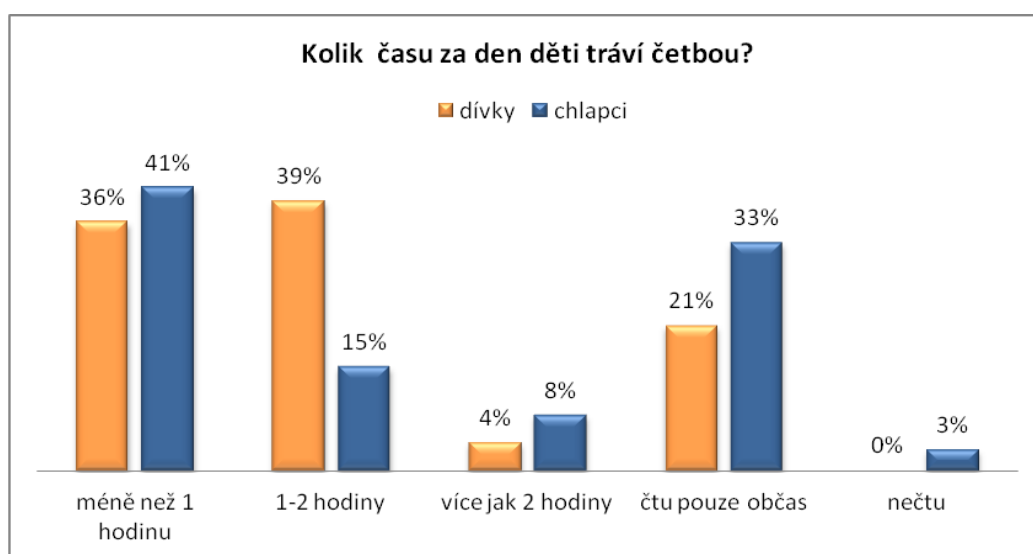
K čemu používáš počítač a internet?

Z grafu vyplývá, že dotazovaní používají počítač v polovině případů k hraní her a z jedné třetiny ke komunikaci s přáteli. Děti v malém městě, na rozdíl od dětí ve velkém městě, statisticky významně častěji používají počítač ke studiu.

Kolik času průměrně denně věnuješ četbě?

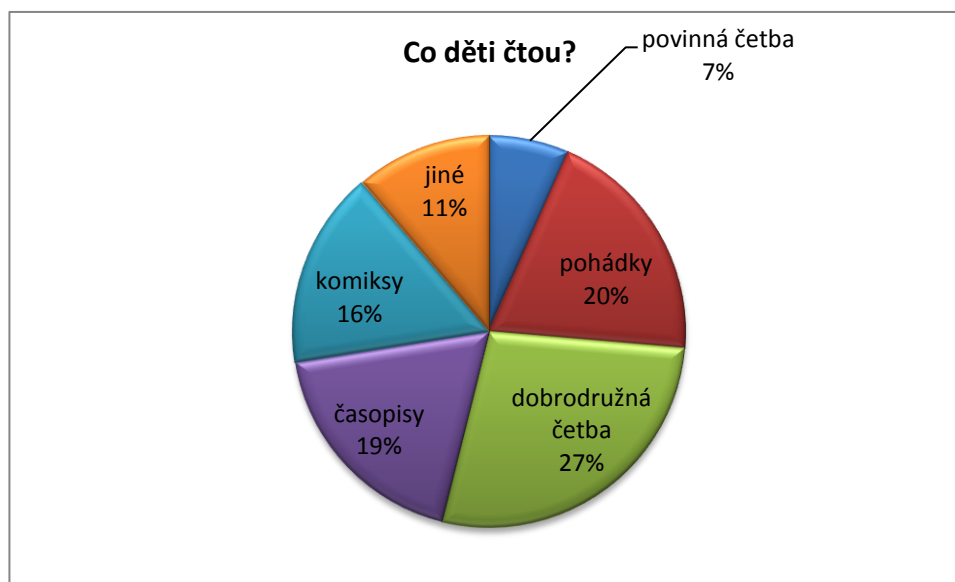
Z odpovědí respondentů jsme se dozvěděli, že děti nejčastěji čtou méně než jednu hodinu za den. Přičemž dívky čtou statisticky významně více než chlapci a až 3% dotazovaných chlapců nečte vůbec.

Co čteš?

Z údajů jsme určili, že více než čtvrtina dětí čte dobrodružnou četbu a jedna pětina dětí čte pohádky. Zároveň jsme zjistili, že pohádky čtou spíše dívky než chlapci.

S kým trávíš nejčastěji volný čas?

Z odpovědí respondentů jsme zjistili, že největší podíl času, bez rozdílu pohlaví či velikosti města, děti tráví s rodiči a to až z 37%. Více než čtvrtina dětí tráví nejvíce času se svými přáteli. Se sourozenci a prarodiči tráví největší množství času více než 30% dětí. Pouze 3% dětí uvedlo, že bývají sami.

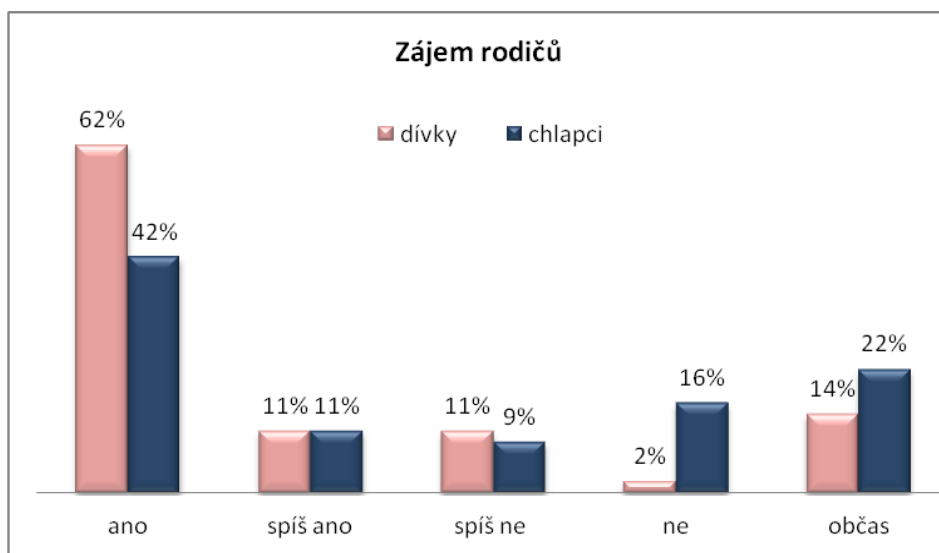
Chtěl/a bys trávit více času s rodiči?

Z grafu jsme určili, že téměř tři čtvrtiny dětí by rádo trávilo více času s rodiči. Pouze 5% dětí uvedlo, že si s rodiči více času trávit nepřejí.

Zajímá tvé rodiče, co děláš ve svém volném čase?

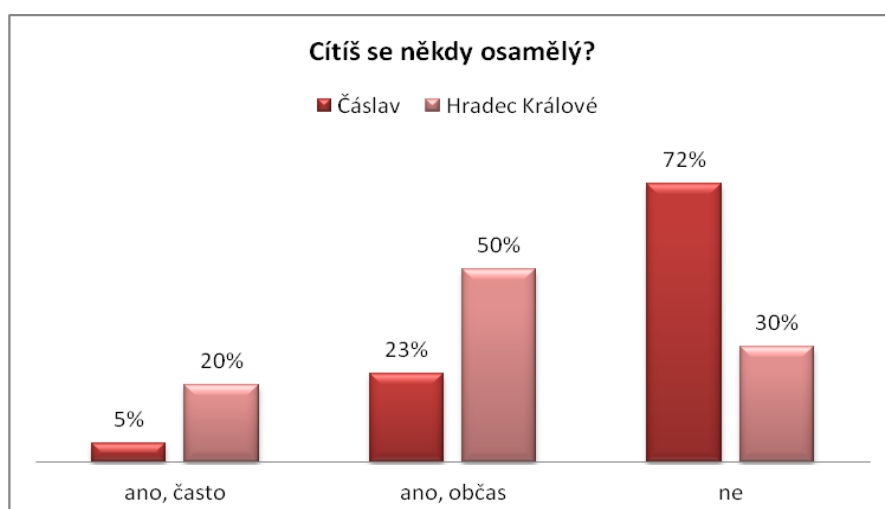
Z odpovědí dotazovaných dětí jsme se dozvěděli, že bez rozdílu života v malém či velkém městě, téměř tři čtvrtiny dívek pocítují ze strany rodičů zájem o jejich volný čas. Chlapci uvedli, že zájem o jejich volný čas jeví o něco málo více než polovina rodičů. 16% chlapců uvedlo, že ze strany rodičů zájem jednoznačně

nepocit'ují. Tuto odpověď uvedli pouze 2% dívek. Celkově jsme zjistili, že se rodiče zajímají statisticky více o aktivity dívek než chlapců.

Cítíš se někdy osamělý?

Z odpovědí dětí jsme zjistili, že existují poměrně velké rozdíly v pocitu osamělosti na úrovni velikosti měst. Tři čtvrtiny dětí z velkého města uvedlo, že se někdy cítí osaměle. Děti z malého města cítí osamělost pouze ve čtvrtině případů a tři čtvrtiny respondentů naopak uvádějí, že se zcela osaměle necítí. Vyšší pocit osamělosti u dětí ve velkých městech, na rozdíl od dětí v městech malých, byl vyhodnocen jako statisticky významný.

Navštěvuješ školní družinu?

Od dotazovaných jsme zjistili, že bez rozdílu pohlaví i místa bydliště, téměř tři čtvrtiny dětí školní družinu nenavštěvují. 8% dětí školní družinu navštěvuje, ale dlouho v ní nezůstávají. Tyto děti navštěvují družinu pouze občas nebo odchází už po obědě. 7% dětí zůstává do odpoledne a žádné z dětí nevedlo, že setrvává ve školní družině do večera.

Pokud chodíš do školní družiny, jaký tam máte program?

Z tabulky jsme zjistili, že děti si ve školní družině hlavně hrají. Dalším důležitým zjištěním bylo, že dívky v žádném případě nesportují a ani se neučí. Dívky si ale velmi často malují. Rozdíl v odpovědích dívek a chlapců je statisticky významný.

Program ve školní družině (%)

Aktivita \ Pohlaví	Dívky	Chlapci	Celkem
Hraji si	39	27	30
Sportuji	0	18	13
Vyrábíme si	17	12	14
Maluji si	31	16	20
Chodím do zájmových kroužků	4	11	9
Učím se	0	4	3
Nudím se	9	12	11

Jaké ve škole navštěvuješ kroužky?

Ze zjištěných údajů vyplývá, že děti v rámci školy navštěvují hlavně sportovní kroužky. V malém městě, na rozdíl od velkého, děti ve čtvrtině případů volily možnost návštěvy počítačového kroužku, a téměř v pětině případů kroužek jazykový. Rozdíl v odpovědích je statisticky významný.

Navštěvovanost zájmových kroužků ve škole (%)

Aktivita	Město	Čáslav	Hradec Králové	Celkem
Sportovní		21	34	27
Výtvarný		5	8	7
Hudební		7	15	11
Jazykový		16	2	9
Přírodopisný		3	1	2
Počítačový		25	6	15
Zpěv		0	1	0
Taneční		0	1	0
Matematický		0	1	0
Dramatický		0	1	0
Šachový		0	4	2
Nenavštěvuji ve škole zájmové kroužky		23	26	24

Navštěvuješ nějaký zájmový kroužek nebo oddíl mimo školu?

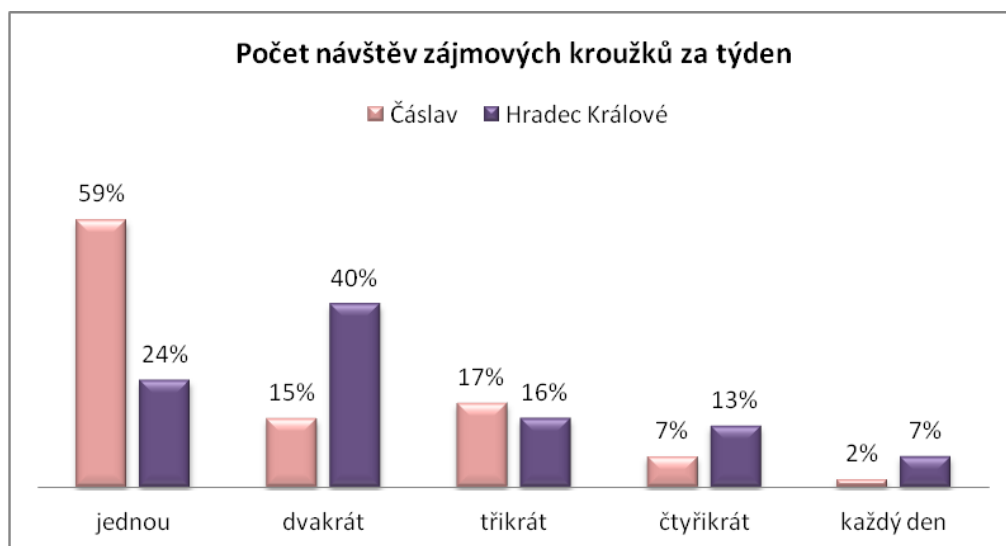
Respondenti nejčastěji volili možnost sportovních kroužků a to více než v třetině případů. Statisticky významně více volily sportovní aktivitu děti ve velkém městě. Dále jsme zjistili, že na rozdíl od školou nabízených zájmových kroužků, je nabídka kroužků mimo školu velice rozmanitá, a to v případě velkých, ale i malých měst.

Navštěvovanost zájmových kroužků mimo školu (%)

Aktivita	Město	Čáslav	Hradec Králové	Celkem
Sportovní		26	41	34
Výtvarný		7	2	5
Hudební		13	14	13
Dramatický		1	4	3
Jazykový		6	3	5
Modelářský		5	2	3
Turistický		2	0	1
Šachový		1	5	3
Přírodopisný		2	1	2
Počítačový		7	2	4
Skautský		7	0	3
Zaměřený na modeling		0	0	0
Nenavštěvuji žádný zájmový kroužek		20	14	17
Judo		1	1	1
Mažoretky		1	0	0
Entomologický		1	0	0
Taneční		0	5	3
Náboženství		0	1	0
Programátorský		0	1	0
Péče o zvířata		0	1	0
Šerm		0	1	0

Pokud jsi uvedl/a, že navštěvuješ zájmové kroužky, uveď kolikrát v týdnu?

Z grafu vyplývá, že v malých městech chodí děti do zájmových kroužků nejčastěji jedenkrát v týdnu. Ve velkých městech chodí děti nejčastěji dvakrát týdně. Čtyřikrát až pětkrát do týdne navštěvují zájmový kroužek děti ve velkých městech.

Proč jsi se přihlásil/a do kroužku?

Z odpovědí dotazovaných dětí jsme zjistili, že k přihlášení do zájmového kroužku je vedl jejich vlastní zájem, a to až v 65%. 15 % dětí uvedlo, že si pouze přály být se svými přáteli a 11% dotazovaných odpovědělo, že je přihlásili rodiče.

Máš doma nějaké zvířátko, o které se staráš?

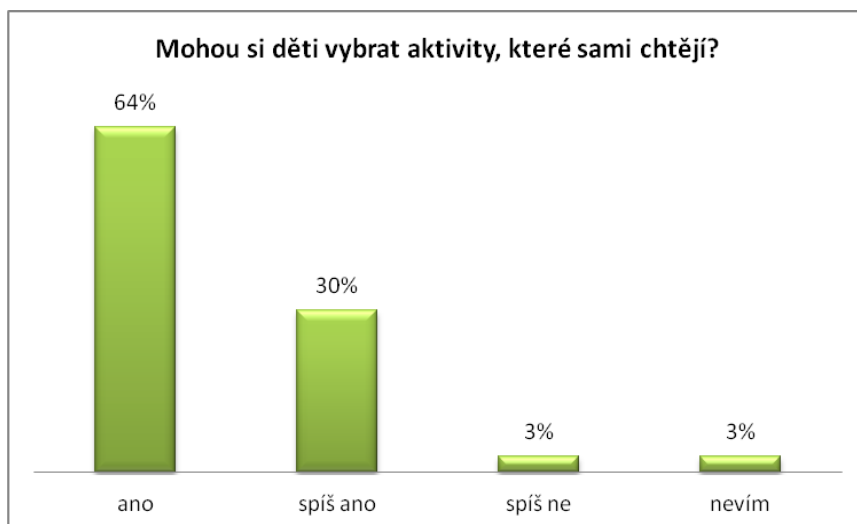
Z odpovědí jsme zjistili, že bez rozdílu místa bydliště, 84% dětí domácího mazlíčka má a 16% zvířátko nemá. Z odpovědí jsme se dále dozvěděli, že škála domácích mazlíčků je v malých i velkých městech velice rozmanitá.

Věnuješ svému domácímu mazlíčkovi svůj volný čas?

Více než polovina respondentů uvedla, že svému mazlíčkovi věnují volný čas. Více než třetina dětí ovšem uvedla, že se o své zvířátko starají pouze občas.

Můžeš si ve svém volném čase dělat to, co tě zajímá, co tě baví?

Téměř 95% dětí uvádí, že ve volbě svých volnočasových aktivit si děti mohou vybírat dle svých zájmů, přání a představ.

8 Diskuse

H1 – Děti tráví významné množství svého volného času u počítače a televize. V televizi sledují hlavně filmy a seriály, a počítač užívají k hraní her a komunikaci.

Výsledky studie potvrdily naši hypotézu pouze částečně. Z odpovědí dotázaných jsme zjistili, že u televize tráví téměř polovina dětí jednu až dvě hodiny denně a čtvrtina dětí méně než jednu hodinu za den. Šestnáct procent dětí vypovědělo, že televizi sledují více než tři hodiny denně.

Zároveň jsme se dozvěděli, že respondenti sledují televizi více v průběhu pracovního týdne. Pocit únavy, který pobyt ve škole u řady dětí vyvolává, kompenzují pasivním sledováním televizních programů. O víkendech a prázdninách sledovanost televize mírně klesá.

Ukázalo se, že v průběhu pracovního týdne nemají děti často dostatek volného času a proto spíše volí snadný, nenáročný a v podstatě pohodlnější způsob odpočinku, kterým sledování televize bezesporu je.

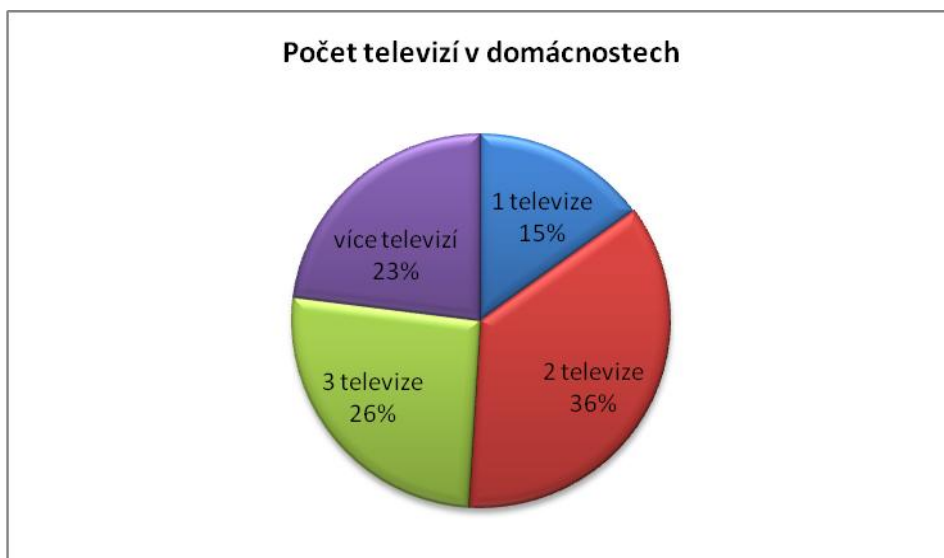
Potvrdil se náš předpoklad, že děti nejčastěji sledují filmy a seriály. Jedna pětina dětí vypověděla, že nejraději sleduje pohádky. Současné děti mají mnohem větší a volnější volbu pořadů, které chtějí sledovat. Vznikají speciální televizní kanály, které mladé diváky zásobují od rána do večera množstvím pořadů o různé kvalitě a úrovni.

Čas strávený u počítače se významně liší dle pohlaví. Chlapci tráví u počítače více času než dívky. Čas strávený u počítače se v průměru pohybuje na stejné úrovni jako před televizí. Každou tuto složku volného času tedy respondenti využívají jednu až dvě hodiny za den. Pouze šestnáct procent dětí používá počítač a internet k učení. Téměř třetina dotazovaných užívá počítač ke komunikaci s přáteli a polovina dětí na počítači hraje v první řadě hry.

Dívky, na rozdíl od chlapců, se u počítače častěji učí. Dívky také častěji uvedly, že se ve volném čase věnují i většímu množství jiných činností, například čtení. Počítač k hraní počítačových her využívají naopak spíše chlapci.

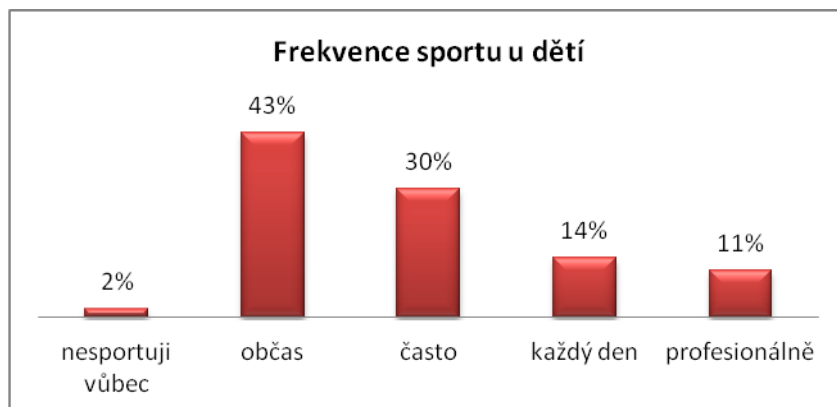
Velký význam televize v dnešním životě dětí, ale i rodin, nepřímo dokazuje i následující tabulka s výsledky počtu televizních přijímačů v domácnostech s dětmi (Šišková K., 2010).

Hypotéza se nám potvrdila tedy pouze částečně, a to v případě sledovaných televizních pořadů. Potvrdil se nám také předpoklad, že děti používají počítač nejvíce na hraní her a komunikaci. Nadměrné množství času strávené u počítače i televize se nepotvrdilo.

H2 – Děti se málo věnují pohybovým aktivitám a volí spíše pasivní způsob trávení času.

Tato hypotéza se nám potvrdila částečně. Téměř polovina respondentů uvedla, že sportuje pouze občas a 3 děti v našem souboru dokonce nesportují vůbec.

Velké rozdíly byly zjištěny mezi velkými a malými městy. V malých městech děti sportují podstatně méně. Tento rozdíl je možné vysvětlit tím, že ve velkých městech je větší výběr vhodné sportovní aktivity organizované jak školou, tak zájmovými organizacemi. Dalším faktorem ovlivňujícím rozdíly v možnosti využít nabídky různých sportovní aktivity je bezesporu nutnost dojíždění dětí z okolních vesnic do větších měst. Respondenti sportují více v průběhu pracovního týdne, což je nepochybně podmíněné existencí zájmových kroužků. Sportovní kroužky v rámci školy jsou dětmi voleny ve více než čtvrtině případů. Sportovní kroužky či kluby mimo školu děti navštěvují ve více než třiceti procentech. Dvě třetiny aktivit dětí tvoří podstatně fyzicky méně náročné činnosti. Těmito činnostmi jsou například hudební, výtvarný a jazykový kroužek. Zájem o jazykový kroužek je u respondentů z malých měst významně častější. Tento fakt je bezpochyby způsoben tím, že v Hradci Králové, jako v zástupci velkých měst, se jazyk vyučuje ve škole již ve třetí třídě a to i ve větším počtu hodin za týden. V Čáslavi se jazyk vyučuje od čtvrté třídy a to v počtu tří vyučovacích hodin za týden.

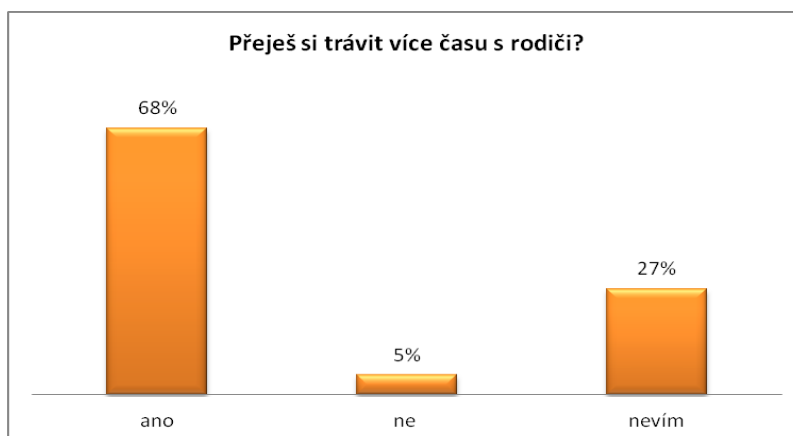
Hypotéza se tedy potvrdila pouze v případě malého města. Zájem dětí o sportovní činnost ve velkém městě se zdá být dostatečná.

H3 – Rodiče nemají zájem o volný čas svých dětí a děti se tak cítí osamělé.

Tato hypotéza se nám potvrdila pouze částečně. Šedesát tři procent respondentů uvedlo, že rodiče projevují zájem o jejich volný čas. Jedna pětina dětí odpověděla, že se o jejich volný čas rodiče naprosto nezajímají. Odpovědi se

významně lišily podle pohlaví. Dívky významně častěji uvedly, že se o jejich volný čas rodiče zajímají. Pouze dvě procenta dívek přiznala naprostý nezájem rodičů. Naproti tomu se téměř polovina chlapců domnívá, že se o ně rodiče příliš nezajímají a z toho šestnáct procent uvedlo, že se o ně nezajímají vůbec.

Bez rozdílu pohlaví, bydliště, i projevovaného zájmu rodičů si více než dvě třetiny dětí přeje trávit více času s rodiči. Pouze pět procent dětí si s rodiči trávit více času výslovně nepřeje.

Z dalších odpovědí jsme se dozvěděli, že polovina respondentů má někdy pocity osamělosti. Tato skutečnost je však velice významně ovlivněna místem bydliště. Ve velkých městech uvedlo až sedmdesát procent dotázaných, že mají pocity osamělosti. V malých městech se přiznalo k těmto pocitům pouze třicet procent respondentů.

Tuto skutečnost je možné vysvětlit tím, že ve velkých městech je poněkud odlišný způsob života ve srovnání s malými městy. Rodiče často zůstávají v práci do pozdních odpoledních hodin, vzdálenost pracoviště od bydliště bývá větší než v malých městech. Školní družiny se tomuto přizpůsobují jen částečně, a to prodloužením doby, do které si rodiče musí dítě vyzvednout. I přesto bývají děti v odpoledních hodinách často sami doma, a rodiny se scházejí až v pozdních odpoledních hodinách. V malých městech a na vesnicích řada rodičů pracuje doma nebo blízko bydliště a mají tak možnost bližšího kontaktu se svými dětmi.

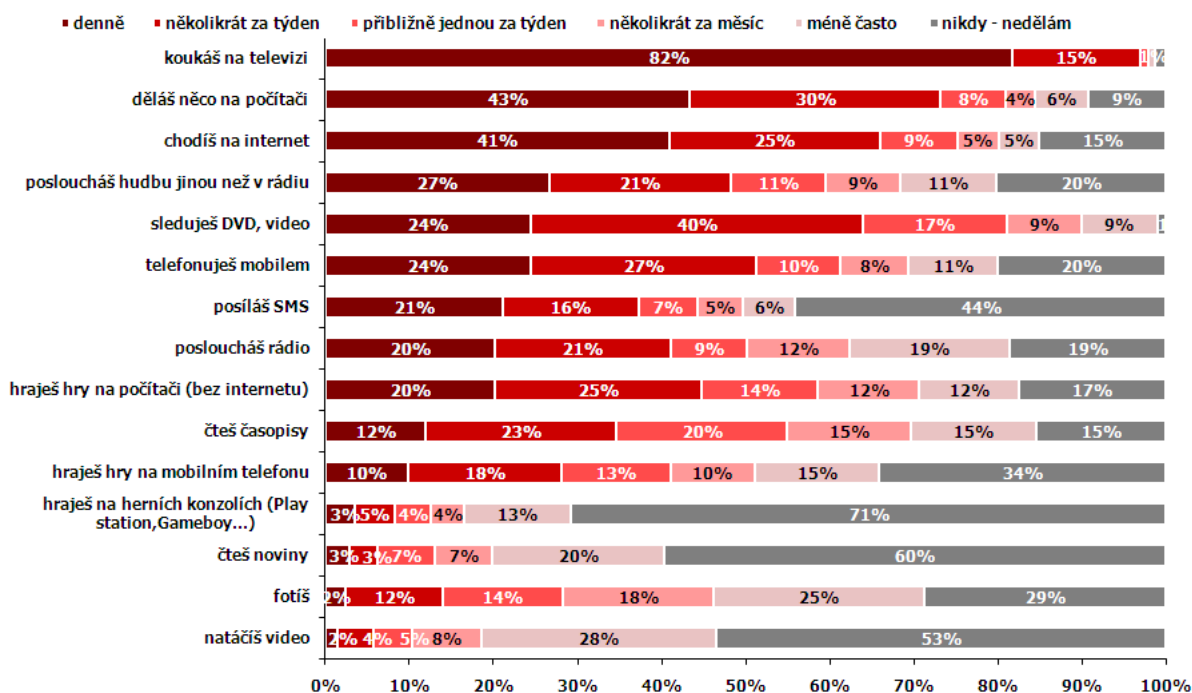
Naše výsledky ohledně zájmu rodičů se shodují i s jinými výzkumy na toto téma, v kterých se například uvádí, že 60% rodičů zajímá, co jejich děti dělají ve svém volném čase (Krausová D., 2010).

Výsledky našeho výzkumu odpovídají i závěrům studie agentury Mediaresearch. Podle výsledků agentury volnému času českých dětí vládne televize, počítač a zájmové kroužky. Závěry agentury mimo jiné dále uvádějí, že mediální a technologická vybavenost dětí je značná. Televizi má ve svém pokoji více než polovina dětí a počítač s připojením na internet třetina.

Mezi nejčastější činnosti patří sledování televize. Naprostá většina dětí sleduje televizi denně nebo alespoň několikrát týdně. Práce na počítači a internetu jsou hned po sledování televize nejčastějšími činnostmi dětí. Celkem dvě pětiny dětí jsou na internetu nebo počítači denně. Zajímavým zjištěním je fakt, že pokud má dítě počítač nebo televizi ve svém vlastním pokoji, tak se frekvence užívání těchto medií zvyšuje. Nejpopulárnějšími činnostmi na internetu je hraní her a komunikace s přáteli.

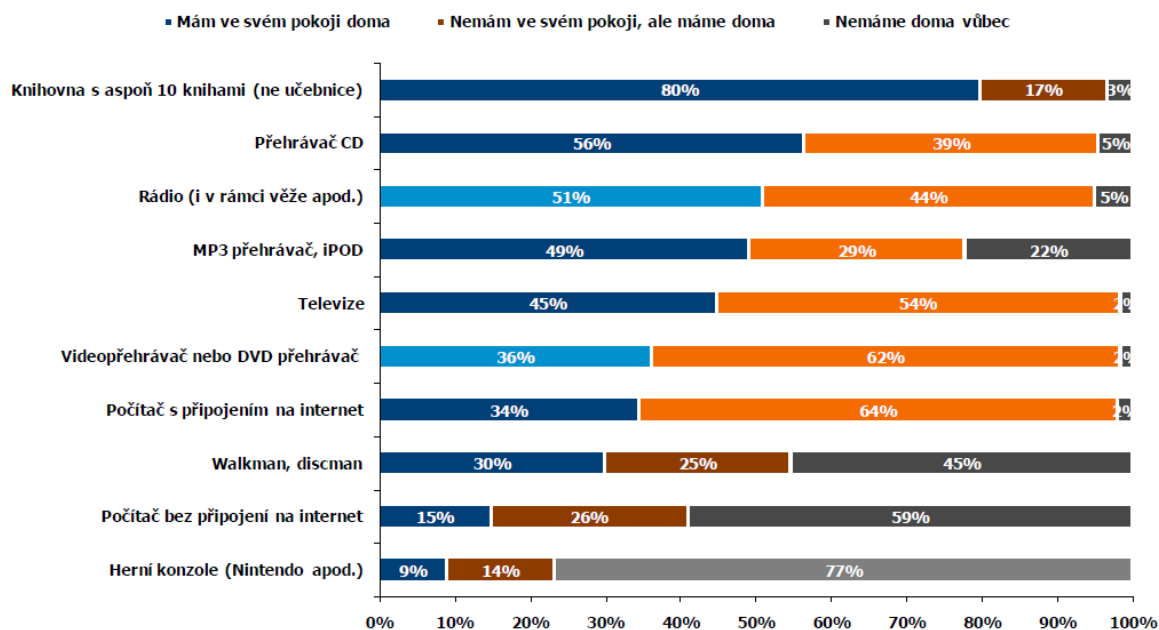
Oblíbenost televize a počítače potvrzuje i tabulka věnující se aktivitám spojeným s používáním počítače, televize, mobilního telefonu a dalších zařízení, které mají současné děti běžně k dispozici. Tyto a další údaje agentury Mediaresearch jsou uvedeny v následujících tabulkách.

Jak často se věnuješ následujícím činnostem?

zdroj: Mediaresearch a.s.

Technická vybavenost domácností s dětmi

zdroj: Mediaresearch a.s.

9 Závěr

K ověření předem stanovených hypotéz jsme použili data získaná z dotazníků, které respondenti anonymně vyplnili. Výzkumný soubor tvořilo 120 respondentů a respondentek ve věkovém rozmezí od 8 do 12 let. Šetření proběhlo v základních školách v Hradci Králové a Čáslavi v průběhu měsíce září 2010.

Ze zodpovězených otázek jsme se dozvěděli, že děti příslušného věku ve více než třetině případů tráví svůj volný čas doma a v pětině případů v zájmových kroužcích. Nejoblíbenějšími kroužky jsou kroužky sportovní, hudební a počítačové. V domácím prostředí se děti nejvíce věnují aktivitám u počítače a sledování televize. U televize denně tráví téměř polovina respondentů až dvě hodiny. Z aktivit u počítače převládá hraní her a komunikace s přáteli pomocí chatu. Jednu až dvě hodiny denně u počítače tráví více než třetina dotazovaných. Až 15% dětí tráví u počítače více než tři hodiny denně.

V oblasti sportovních aktivit jsme zjistili, že děti až v polovině případů sportují pouze občas. Až čtvrtina případů ovšem uvedla, že se věnují sportu každý den či profesionálně. V malých městech děti sportují podstatně méně než v městech velkých.

Dalším důležitým zjištěním je fakt, že více než dvě třetiny dětí si přeje trávit více času s rodiči. A to bez rozdílu pohlaví, bydliště, projevovaného zájmu rodičů i dalších odlišností. Dívky významně častěji uvedly, že se o jejich volný čas rodiče zajímají. Naproti tomu se téměř polovina chlapců domnívá, že se o ně rodiče nezajímají. Osamělost ve svém životě přitom cítí téměř polovina dotazovaných dětí. Tento fakt je také ovlivněn velikostí města, ve kterém dotazovaní bydlí. Ve velkých městech děti mají pocity osamělosti významně častěji.

V otázce svobody výběru volnočasové aktivity dětí, respondenti cítí v naprosté většině případů volnost v rozhodnutí se, která aktivita je pro ně nejzajímavější.

Většina námi získaných informací poukazuje na problematiku zájmu rodičů o dítě. Pouhý fakt, že až tři čtvrtiny dětí ve velkých městech mívají pocity samoty, nás vede k otázce, zda rodiče vůbec tuší jak se jejich dítě doopravdy cítí. Další otázkou se stává skutečnost, jestli jsou rodiče vůbec schopni či ochotni empaticky

řešit problematiku volného času svých dětí, a zároveň zda si uvědomují, že tvorbou volného času svých potomků rozvíjejí i jejich schopnosti a dovednosti pro budoucí život po všech stránkách jejich vývoje.

10 Souhrn

Bakalářská práce se zabývá aktivitami dětí mladšího školního věku ve volném čase. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

Teoretická část je zaměřena na historii volného času, jeho chápání a funkci. Dalšími oddíly této části jsou osobnost ve volném čase, ovlivňování volného času různými faktory jako je rodina, škola, vrstevníci a zájmové aktivity dítěte.

V praktické části konkrétně zjišťujeme využití volného času dětmi v příslušném věku. Pomocí dotazníků stanovujeme, způsob trávení volného času, druhy zájmových kroužků, které děti navštěvují, frekvenci sledování televize, sportovních aktivit, činností u počítače a vnímání dětského volného času rodiči.

Summary

Bachelor thesis is deal with activities of young age children in their free time. Work is divide into theoretical and practical part.

Theoretical part is specializing at history, understanding and function of free time. Next sections of this part are individual at free time, shaping free time of different factors like is family, school, coevals and children's hobbies.

At practical part we specifically form utilization of children's free time on relevant age. With help of questionnaires we determine style of spending free time, kinds of interests groups, which children visits, frequency of watching television, sport activities, activities with computer and perception children's free time by parents.

11 Seznam použité literatury

Literární zdroje:

Spousta, Vladimír. *Metody a formy výchovy ve volném čase : kultura a umění ve výchově*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 1996. 82 s. ISBN 8021012757.

Velký sociologický slovník. 1. vyd. Praha : Karolinum, 1996. 1 627 s. ISBN 80-7184-311-3.

Hofbauer, B., *Děti, mládež a volný čas*. 1.vyd, 174 s. Praha:Portál, 2004. ISBN: 80-7178-927-5

Veselá, J., *Úvod do sociologie*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2006. 93 s. ISBN 80-7194-861-6.

Šedřová, Klára. *Děti a rodiče před televizí. Rodinná socializace dětského televizního diváctví*. Brno : Paido, 2007. 158 S. ISBN 978-80-7315-149-2.

Krausová, Denisa. *Zájmové a volnočasové aktivity žáků na 1. stupni základní školy speciální*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2010. 40 s.

Šišková, K., *Volný čas dětí, mládeže a elektronická média*, Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010. 105 s.

Úmluva o právech dítěte, zákon č. 104/1991 Sb., Část I, Čl. 31

Online zdroje

Bobůrková, Eva. ona-idnes [online]. 19. 8. 2006 [cit. 2010-12-10]. Dostupné z: http://ona.idnes.cz/deti.aspx?c=A060818_193700_zdravi_deti_ad

Wintrová, I., Mazal, J., Mediaresearch [online]. 11.8.2009 [cit. 2011-03-04]. Dostupné z: <http://www.mediaresearch.cz/file/231/tz-volnemu-casu-ceskych-deti-vladnou-televize-pocitac-a-zajmove-krouzky.pdf>

Moravcová, D., Rodina [online]. 17.2.2005 [cit. 2011-02-04]. Dostupné z: <http://www.rodina.cz/clanek4289.htm>

Bezděk, L., Dům dětí a mládeže Praha. [online]. [cit. 2010-10-10]. Dostupné z: http://www.ddmpraha.cz/index.php?kod=&id_pobocka=0&id=1&menu=5

Magistrát hlavního města Prahy [online]. 2007 [cit. 2010-12-10]. Dostupné z: <http://skoly.praha-mesto.cz/Sport-a-volny-cas>

Wikipedie. Wikipedie otevřená encyklopedie. [online]. 31.10. 2010 [cit. 2010-10-04]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Voln%C3%BD_%C4%8Das

Brdička, B., spomocnik [online]. 23.06.2008 [cit. 2011-02-10]. Dostupné z: http://www.spomocnik.cz/index.php?id_document=2250

12 Seznam příloh

Příloha 1 – dotazník

Volnočasové aktivity dětí mladšího školního věku

Milá zákyně, milý žáku,
vyplněním dotazníku mi pomůžeš získat údaje o tom, co děláš a co Tě zajímá ve volném čase pro moji bakalářskou práci. Nikde nemusíš uvádět jméno, odpovědi budu vyhodnocovat pouze já. Každou otázku čti pozorně a při vyplňování žádnou nevynechej. Pracuj samostatně. Není to test, nejsou zde správné nebo špatné odpovědi.

Jana Abertová, studentka 3. lékařské fakulty UK v Praze.

- 1) **Jsi**
  - a) dívka
  - b) chlapec

- 2) **Kolik je ti let?**
  - a) 8
  - b) 9
  - c) 10
  - d) 11
  - e) 12

- 3) **Do které chodíš třídy?**
  - a) do třetí
  - b) do čtvrté
  - c) do páté

- 4) **Bydlíš ve:**
  - a) velkém městě
  - b) malém městě
  - c) vesnici

- 5) **Co děláš ve svém volném čase během týdne? (můžeš označit více odpovědí)**

a) sportuji	
b) hraji si venku	h) chodím do divadla
c) hraji si doma	i) chodím na koncerty
d) dívám se na televizi	j) čtu
e) jsem u počítače	k) pomáhám rodičům
f) jsem na hřišti	l) nemám volný čas
g) chodím do kina	

6) Co děláš ve svém volném čase o víkendu? (můžeš označit více odpovědí)

- a) sportuji
- b) hraji si venku
- c) hraji si doma
- d) dívám se na televizi
- e) jsem u počítače
- f) jsem na hřišti
- g) chodím do kina
- h) chodím do divadla
- i) chodím na koncerty
- j) čtu
- k) pomáhám rodičům
- l) nemám volný čas

7) Kde trávíš obvykle svůj volný čas? (můžeš označit více odpovědí)

- a) v parku
- b) na hřišti
- c) doma
- d) v zájmových kroužcích
- e) chodím po ulicích
- f) jinde (uveď kde) _____

8) Kde trávíš prázdniny? (můžeš označit více odpovědí)

- a) jsem doma
- b) u prarodičů
- c) s rodiči
- d) na táborech
- e) na výletech

9) Jaké činnosti o prázdninách děláš nejčastěji?

- a) sportuji
- b) sleduji televizi
- c) hraji si venku
- d) hraji si doma
- e) čtu si
- f) učím se
- g) jsem u počítače
- h) chodím do kina
- i) chodím do divadla
- j) chodím na koncerty

10) Jak často sportuješ?

- a) nesportuji vůbec
- b) občas
- c) často
- d) každý den
- e) profesionálně

11) Na co se díváš v televizi? (můžeš označit více odpovědí)

- a) na filmy
- b) na seriály
- c) na pohádky
- d) na sportovní pořady
- e) na jiné pořady, napiš jaké _____
- f) nesleduji televizi vůbec

12) Kolik hodin průměrně denně sleduješ televizi?

- a) méně než 1 hodinu
- b) 1-2 hodiny
- c) 3 hodiny a více
- d) nesleduji denně televizi
- e) nesleduji televizi vůbec

13) Kolik hodin průměrně denně trávíš u počítače?

- a) méně než 1 hodinu
- b) 1-2 hodiny
- c) 3 hodiny a více
- d) jsem u počítače pouze občas
- e) nemám počítač

14) K čemu používáš počítač a internet? (můžeš označit více odpovědí)

- a) hraji hry
- b) komunikuji s kamarády/kamarádkami
- c) učím se
- d) nemám počítač
- e) k jiným účelům, napiš jakým _____

15) Kolik času denně průměrně věnuješ četbě?

- a) méně než 1 hodinu
- b) 1-2 hodiny
- c) více jak 2 hodiny
- d) čtu pouze občas
- e) nečtu

16) Co čteš? (můžeš označit více odpovědí)

- a) povinnou četbu
- b) pohádky
- c) dobrodružnou četbu
- d) časopisy
- e) komiksy
- f) jiné

17) S kým trávíš nejčastěji svůj volný čas? (můžeš označit více odpovědí)

- a) s rodiči
- b) se sourozenci
- c) s prarodiči
- d) s kamarády/kamarádkami
- e) bývám sám

18) Chtěl/a/ bys trávit více času s rodiči?

- a) ano
- b) spíš ano
- c) spíš ne
- d) ne
- e) nevím

19) Zajímá tvé rodiče, co děláš ve svém volném čase?

- a) ano
- b) spíš ano
- c) spíš ne
- d) ne
- e) občas

20) Cítíš se někdy osamělý/á?

- a) ano, často
- b) ano, občas
- c) ne

21) Navštěvuješ školní družinu?

- a) občas
- b) pravidelně
- c) odcházím po obědě
- d) zůstávám do odpoledne
- e) zůstávám do večera
- f) školní družinu nenavštěvuji

22) Pokud chodíš do školní družiny, jaký tam máte program? (můžeš označit více odpovědí)

- a) hraji si
- b) sportuji
- c) vyrábíme si
- d) maluji si
- e) chodím do zájmových kroužků
- f) učím se
- g) nudím se

23) Jaké ve škole navštěvuješ kroužky? (můžeš označit více odpovědí)

- a) sportovní
- b) výtvarný
- c) hudební
- d) jazykový
- e) přírodopisný
- f) počítačový
- g) jiné (jaké) _____
- h) nenavštěvuji ve škole zájmové kroužky

24) Navštěvuješ nějaký zájmový kroužek nebo oddíl mimo školu? (můžeš označit více odpovědí)

- a) sportovní
- b) výtvarný
- c) hudební
- d) dramatický
- e) jazykový
- f) modelářský
- g) turistický
- h) šachový
- i) přírodopisný
- j) počítačový
- k) skautský
- l) zaměřený na modeling
- m) nenavštěvuji žádný zájmový kroužek
- n) jiné (uved' jaké) _____

25) Pokud jsi uvedl/a, že navštěvuješ zájmové kroužky, uved' kolikrát v týdnu.

- a) jednou
- b) dvakrát
- c) třikrát
- d) čtyřikrát
- e) každý den

26) Proč jsi se přihlásil/a do kroužku?

- a) zájem o činnost
- b) přihlásili mě rodiče
- c) chtěl/a jsem být s kamarády/kamarádkami
- d) nevím

27) Máš doma nějaké zvířátko, o které se staráš?

- a) psa
- b) kočku
- c) rybičky
- d) křečka/morče
- e) jiné (uved' jaké) _____
- f) nemám

28) Věnuješ svému domácímu mazlíčkovi svůj volný čas?

- a) ano
- b) ne
- c) občas

29) Můžeš si ve svém volném čase dělat to, co tě zajímá, co tě baví?

- a) ano
- b) spíš ano
- c) spíš ne
- d) ne
- e) nevím